

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu
wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct.,
poztą 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ulica Wałowa 1. 29.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct.
kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarte
wolne są od opłaty pocztowej.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Minister skarbu mianował sekretarza
prokuratury skarbowej dra Emila Łopu-
sańskiego radcą skarbowym przy ga-
licyjskiej prokuratury skarbowej.

W drugiej połowie września b. r. pa-
nował księgosusz w Strzemilczu, Gontowie i
w Mikołajowie w powiecie Brodzkim, w Klu-
wińcach i w kontumacyi husiatyńskiej w po-
wiecie Husiatyńskim, w Harbuzowie, Wicyniu i
w Chylczycach w powiecie Złoczowskim i w
Oświęcimie w powiecie Białskim.

Z ogólnej liczby bydła rogatego 1242
sztuk, w 77 zagrodach padło 56; ubito zaś
156 chorych i 298 podejrzanym o zarazę
bydła rogatych, oraz ubito 6 sztuk chorych
i 22 zdrowych owiec.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, d. 7. października 1873.

Z powodu wybuchu księgosuszu między
stadem wołów transportowanym koleją żela-
zną w Oświęcimie, wydał c. k. rząd pruski
w Opolu pod dniem 22. września r. b. nastę-
pujące rozporządzenie:

Na przestrzeni granicy pruskiej, zaczą-
wszy od Zedka na granicy Królestwa pol-
skiego aż do Hrochialkowitz w pow. Ratibor,
nie wolno wprowadzać:

1. Zwierząt wszelkiego rodzaju wyja-
wszy koni, muły i osły;
2. Wszelkich odpadków zwierzęcych w
suszonym lub świeżym stanie, oprócz masła,
mleka i sera;
3. Gnoju, potraw, słomy, podściółki,
używanych sprzętów stajennych i zaprzęgów;
4. Niepranej wełny, sierci krowiej, szczeci-
nińskiej, noszonych sukien przeznaczonych
dla handlu i szmat.

Używana słoma lub siano do pakowa-
nia ma być w miejscu przeznaczenia spa-
lonem.

Osoby o których wiadomo, lub przypu-
szczać można, iż były w styczności z bydłem
rogatym, przekraczać mogą granicę tylko na
pewnych punktach które ogłoszone zostaną,
gdzie będą poddane desinfekcyi.

Przekroczenia tych postanowień podle-
gają karze podług §§. 327 i 328 kodeksu kar-
nego państwa niemieckiego.

Co się podaje do powszechnej wiado-
mości.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, d. 7. października 1873.

Z powodu skonstatowanego księgosu-
szu w Harbuzowie, Wicyniu i w Chylczycach
w powiecie Złoczowskim zarządono celem
przytłumienia tej zarazy środki odpowiednie
w myśl postanowień §§. 22 i 25 ustawy z r.
1868 i ustanowiono w myśl §. 27 powołanej
ustawy trzechmłowy okręg zarazy do które-
go wcielono, ze względu na rozległość tych
miejscowości, wszystkie miejscowości powiatu
Złoczowskiego tudzież miejscowości: Słowita,
Jaktorów, Uniów, Łonie, Lipowiec, Majdan,
Wiśniowczyk, Pleników, Borszczów, Wypyski,
Czemerzyńce, Pniatyn, Ładańce, Wólków,
Bryków, Pletenice, Poluchów mały, Koste-
niów, Biłka, Podusów, Nowosiółki, Biała,
Strychańce, Rekczyń, Potoczany, Dunajów i
Przemysław powiatu Przemysłańskiego; Cho-
robrów, Augustówka, Koniuchy, Byszki, Po-
tok, Kuropatniki, Hiniowice, Zuków, Dry-
szczów, Urmań, Plichów, Poraszyn, Dworce,
Wierzbów, Łapszyn, Narajów wieś, Narajów
miasteczko, Łany, Leśniki, Brzeżany, Choro-
ściec i Szumlany powiatu Brzeżańskiego;
Humniska, Żuratin, Ostrów i Busiłów po-
wiatu Kamienieckiego; Kądzubisko, Czechy,
Ryszki, Konty, Brachówka, Bajmaki i Oży-
dów, Hnidowa, Bałków, Zwyżyn, Szyszkowce,
Litowisko, Pańkowce, Czernice, Boratyn, Hu-
cisko brodz., Ponikwa wiel., Wołochy, Dubiec,
Jasionów, Hołubice, Pleśniaki, Czepiele i Łuko-
wiec pow. Brodzkiego; Kogutkowce, Isypowce,
Czernichów, Pleszkowce, Noskowce, Za-
rudzie, Obarzańce, Horodyszcze pow. Tarno-
polskiego.

Oraz wzbroniono odbywanie jarmarków
i targów na bydło w całym powiecie Zło-
czowskim, w Przemyslanach, w Dunajowie,
w Narajowie i Brzeżanach, przechód bydła
z Tarnopolskiego i Brzeżańskiego powiatu,
tudzież ładowanie i wyładowanie bydła ro-
gatego na stacjach kolei żelaznych w Kras-
nem, Jeziernie, Zborowie i Złoczowie.

Co się podaje do powszechnej wiado-
mości.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów dnia 7. października 1873.

Gmina Nowosiół w starostwie żyda-
czowskim, zobowiązała się założyć i utrzy-
mywać u siebie szkołę ludową.

Co się podaje do publicznej wiado-
mości.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów dnia 3 października 1873.

Uchwałą z dnia 25. maja 1873 posta-
nowiła Rada powiatowa Tłumacka udzielić
na rok szkolny 1873/4 na rozszerzenie szkoły
ludowej w Tłumaczu subwencję w kwocie
200 złr. a na szkołę w Tyśmienicy w kwo-
cie 50 złr. w. a.

Okazaną tem gorliwość w szerzeniu
oświaty ludowej, podaje się do powszechnej
wiadomości.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów dnia 29. września 1873.

Na przedstawienie gminy Podłęże, na-
dała krajowa Rada szkolna posadę nauczy-
ciela przy szkole w Podłężu Józef. Szczur-
kiewiczowi, dotychczasowemu prow. nau-
czycielowi.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów dnia 3. października 1873.

Gmina Łękawica w starostwie Tarnow-
skiem położona postanowiła założyć u siebie
szkołę i w tym celu zobowiązała się aktem
fundacyjnym: 1. Postawić budynek szkolny
wraz z pomieszkaniem dla nauczyciela i utrzy-
mywać go w dobrym stanie, tudzież dać grunt
parc. kat. 465 obejmujący 1 morg na plac pod
budynek i ogród przy szkole. 2. Wyplacać
każdoczesnemu nauczycielowi rocznie w ra-
tach kwartalnych z dołu w gotówce 200 złr.
w. a. 3. Dostawiać rocznie na opał dla szkoły
4 sęgi drzewa, dwa sęgi twardego a dwa
miękkiego. 4. Wyplacać na pomniejsze szkol-
ne wydatki rocznie 10 złr. a na stróża szkol-
nego 12 złr. w. a. Do powyższej dotacji zo-
bowiadał się J. O. ks. Paweł Sangusko
w celu ulżenia gminie ciężaru w ponoszeniu
wydatków szkolnych, jako właściciel obszaru
dworskiego deklaracją z dnia 5. lipca 1873
dać gminie na wystawienie budynku szkolne-
go budulec wartości 200 złr. w. a.

Prawo prezentowania nauczyciela, wy-
konywa gmina wspólnie z właścicielem ob-
szarów dworskich.

Okazaną temi ofiarami gorliwość w sze-
rzeniu oświaty ludowej podaje się z wyrazem
zasłużonego uznania do powszechnej wiado-
mości.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów dnia 29. września 1873.

Gmina Bonów w starostwie Jaworow-
skiem położona postanowiła założyć w Bono-
wie szkołę ludową i w tym celu zobowiązała
się aktem fundacyjnym: 1. Przeistoczyć pod
1. 49 zapisany budynek na szkołę wraz z po-
mieszkaniem dla nauczyciela i utrzymywać
go w dobrym stanie, tudzież dać grunt na
ogród przy szkole w obszarze 1200 kw. sąż.
2. Posprawiać potrzebne do szkoły urządze-
nia i utrzymywać je w dobrym stanie. 3.
Wyplacać każdoczesnemu nauczycielowi ro-
cznie w ratach miesięcznych w gotówce 200
złr. w. a. 4. Dawać na opał 15 złr. a na
usługę 10 złr. rocznie. 5. Wyplacać na po-
mniejsze wydatki 5 złr. w. a.

Prawo prezentowania nauczyciela zastrze-
gła sobie gmina

Okazaną temi ofiarami gorliwość w sze-
rzeniu oświaty ludowej, podaje się z wy-
razem zasłużonego uznania do powszechnej
wiadomości.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów dnia 26. września 1873.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Lwów, dnia 11. października

Zgodnie donoszą dzienniki wiedeńskie,
że ministerstwo, które obecnie znajduje się
już w komplecie na swoim stanowisku,
pracuje nad wykończeniem przedłożeń rzą-
dowych dla Rady państwa. Po powrocie
Najjaśniejszego Pana przy końcu tego tygo-
dnia zapadnie stanowczo decyzja co do tych
przedłożeń i uchwała o terminie zwołania
sejmów krajowych. Organa stronnictwa kon-
stytucyjnego z tryumfem konstatają, że niez-
goda i dezorganizacja w czeskim obo-
zie opozycyjnym szerzy się coraz wię-
cej i zakradła się już nawet do klas, które
dotąd z uznania godną solidarnością i kar-
nością szły za głosem naczelników politycz-
nych. Na poparcie tego twierdzenia przyta-
czają dzienniki szereg faktów, z których
najwymowniejszym jest rezultat wyborów
gminnych. Wybory te musiały sprawić przykrą
niespodziankę naczelnikom opozycji czeskiej,
których rady i rozkazy dotąd tak bezwarun-
kowo były spełniane. Ludność czeska w wie-
lu miejscowościach poszła obecnie w innym
kierunku i niezważając na głosy organów
opozycyjnych wybrała reprezentantów swo-
ich z grona ludzi, którzy niechęć naduży-
wać swojego stanowiska do agitacji poli-
tycznych, lecz na pierwszym miejscu kładą
sumienny zarząd spraw gminnych. Dzienni-
karstwo czeskie ignorując znaczenie politycz-
ne takiego zwrotu, gotuje sobie dalsze za-
wody. Dzienniki wiedeńskie zaś popadają
w błąd przeciwny, bo podnosząc ten wypa-
dek do przesadnych rozmiarów i zapowia-
dając stanowczo, że opozycja postradawszy
dawną karność w swoich szeregach, nie my-
śli już o zwycięstwie, lecz tylko o odwrocie,
narazić się może w krótkim czasie na nie-
pożądane rozczarowanie.

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

I JEJ KIERUNKI.

V.

(Dokończenie.)

Z malarzy kwiatów i owoców podnieść
musimy jako wyszczególniających się Błaże-
ja Desgoffe i panią Eleonorę Escallier, a
chcąc zakończyć obraz współczesnego fran-
cuzkiego malarstwa, z przyjemnością zwró-
cić się jeszcze musimy do malarzy portre-
tów, którzy znakomicie wystąpili na wiedeń-
skiej wystawie, a pięknoscią swych portre-
tów i imponującą ich liczbą bezsprzecznie
podbili w tym kierunku inne narody. Win-
terhalter, *par excellence* portrecista cesarstwa,
winien być swemu talentowi, aby lepszy por-
tret przysłał na wystawę aniżeli portret ce-
sarzowej austriackiej, który nietylko że nie
uwydatnia bynajmniej piękności dostojnej
pani, ale co więcej, grzeszy tak nienatural-
nie małą głową, że z trudnością tak znako-
mitemu malarzowi jak on, coś podobnego
przebaczyc można.

Berło też, które w tym rodzaju malar-
stwa do niedawna piastował Winterhalter,
wydarła mu bezsprzecznie panna Nélie Ja-
quemart, której portrety: prezydenta Benoit-
Champy, marszałka Canroberta, pani br.
Gaston de M., należą do najznakomitszych,
jakie w nowszych czasach wymalowano. Pan-
na Jacquemart odznacza się delikatnym a
zarazem jednym kolorytem, jej postacie
zdają się żyć, zdają się występować z obra-

zu i poruszać się, tak łudząco prawdziwie
są zrobione.

Nadzieję zaś, że sztuka francuzka pójdzie
rzeczywiście drogą prawdziwego piękna
i że ideał na każdym kroku będzie jej gwia-
zdą przewodnią, tem snadniej mieć możemy,
ile żeśmy się przekonałi z przeglądu współ-
czesnych prac francuzkich malarzy, jak zna-
czna większość talentów nie dała się ośnić
zgubnemu wpływowi demoralizacji, i jak
znakomite wydała dzieła, tak, że historyk
sztuki który później będzie sądził o dzisiej-
szem malarstwie francuzkiem, słuszenie je
będzie mógł nazwać tylko dalszym rozwo-
jem owej epoki, której początek dali Ingers
i Vernet. Nowoczesny popyty kierunek prze-
lotnie tylko dotknął tego rozwoju, a pocią-
gając za sobą kilka pierwszorzędných nawet
talentów, nie potrafił przecież zmienić wiel-
kiego łożyska, jakim płyną dzieła Bouna-
tów, Brétonów, Fleurych lub Daubigny'ch.
Wprawdzie wystawa wiedeńska nie okazała
nam dzieł dzisiejszego radekała we francu-
skim malarstwie — Courbety, posuwającego
realizm do tych granic gdzie jeden krok da-
lej niezręcznie zrobiony może narazić całą
przyszłość francuzkiej sztuki, lecz sądzę że
i z tej strony nie możemy się obawiać nie-
bezpieczeństwa, i że Courbet jak paryzka
komuna będzie tylko krótko-trwałym zjawis-
kiem na horyzoncie Francyi, i stałych po-
sobie nie pozostawi wpływów.

Nie chcąc tutaj bynajmniej stawiać
wpływu Courbety w malarstwie na równi
z dziełami zniszczenia komuny, do której
ten malarz należał, sądzę jednak że o ile
radikalizm w sztuce da się posunąć, o tyle
Courbet go chce wprowadzić. A to dążenie,
znakomitego zresztą malarza, przebiega się

przedewszystkiem w kolorycie jego dzieł
któreśmy niedawno oglądali w wiedeńskim
„Künstlerhausie.“ Koloryt to wprowadzie gorą-
cy, ale szorstki i jaskrawy jak obejście i
czyny francuzkich radykałów, realizm zanadto
już tutaj pozbywa się hamulca, który mu po-
winien nakładać ideał. Dopóki ten realizm
w malarstwie jest w ręku człowieka jak
Courbet, któremu nie można zaprzeczyć este-
tycznego poczucia, dopóty nie przekracza
dozwolonych granic, gdyby jednak Courbet
miał mniej zdolnych od siebie uczniów, na-
tenczas smutne musielibyśmy jego szkole sta-
wiać horoskopy. Spodziewać się jednak na-
leży, że stosunek ten nie potrafi zapuścić
trwałych korzeni we francuzkim malarstwie,
młodzi malarze bowiem zanadto tam mają
szlachetnych wzorów, zanadto wiele przewo-
dzi im znakomitych nazwisk, aby nie mieli
pójść drogą prawdy i z realizmu przyjęli
tylko tyle, ile podniesienie ideału tego wy-
maga.

Panna Jacquemart przysłała na wystawę
dziesięć portretów, z których jeden przed-
stawia damę w naturalnej wielkości i w ca-
łej postawie. Wszystkie jej dzieła napiętno-
wane są taką energią, taką siłą i pewnością
penzla, że snadnie ten rys jej talentu z ta-
lentem pani Sand porównać by można. Obok
panny Jacquemart godnie reprezentuje fran-
cuzkich portrecistów p. Karol Duran, odzna-
czający się żywocią barw i nadzwyczaj zrę-
cznem i umiejętnem modelowaniem. Nie jego
zaś winą zdaje się być, że wszystkie jego
trzy odportretowane damy w naturalnej wiel-
kości a mianowicie *Dama z rękawiczką*, pani
Rattazzi i pani F..., zanadto chcą się swia-
tu podobać i zanadto mają do niego preten-
syi. Paryżkie lwice powinny być uszczęśli-

wione mając takiego jak Duran malarza, czy
jednak ta klientela przyczynia się do pod-
niesienia artystycznej sławy Durana — o tem
wątpić się godzi.

Wspomnieć także musimy o znakomi-
tym portrecie Liszta przez p. Józefa Lay-
rand. Rembrandtowskie światło, z którego
wyłania się głowa znakomitego pianisty, pod-
nosi urok postaci i czyni ten portret jednym
z najbardziej efektownych na wystawie, a
zarazem nadzwyczaj prawdziwym, tak iż je-
steśmy pewni, że Liszt nie znalazł malarza
któryby go korzystniej przekazał potomności
aniżeli p. Layrand.

Stoimy więc u kresu uwag naszych o
współczesnym malarstwie francuzkiem, a nie
mielśmy prawie sposobności mówić o obra-
zach przedstawiających bitwy, wojenne sceny,
gdyż oprócz Meissoniera *Ataku kirasjerów
pod Waterloo* nie wspomnieliśmy nawet o in-
nym tego rodzaju obrazie. Czyżby więc za-
ginęła tradycja Gérardów, Géricaultów, czyż-
by już nikt nie umiał we Francyi wyma-
lować takiej „*Baniere Clichy*,” jak Horacy
Vernet?

Bynajmniej. Tradycja ta istnieje, lecz
przypisać należy wielkiemu taktowi francu-
zkiej malarzy i komisji wystawowej, że
w obec ogólnego wypadku wojny z r. 1870
nie popisuje się obrazami, któreby podnosiły
francuzką armię. Dwa obrazy zaledwie przy-
pominają niedawne krwawe walki, a pełne
skromności, miłości ojczyzny i ciepła, są je-
dnym z tych znaków na horyzoncie francu-
zkiej ziemi, co lepszą zapowiadają przyszłość.

Spojrzymy przedewszystkiem na obraz
p. Berne-Bellecour podpisany „*Un coup de
canon*.” Jesteśmy w pośród okopów fortecz-
nych Paryża — może na sławnym *Mont Va-*

Przed kilku tygodniami donoszono, że konsul austriacki w Białymostku doznał zniewagi ze strony tamtejszego gubernatora tureckiego, wskutek czego zniewolony był zwinąć chorągiew na zabudowaniu konsulatu. Pisano już nawet, że wskutek tego wypadku minister spraw zagranicznych zamierza wysłać do rządu tureckiego energiczne przedstawienie. *Pester Lloyd* wyświeca tę sprawę w sposób zadawalniający. Gubernator turecki odmówił wprawdzie Draganiczowi przyjęcia w sposób obraźliwy, ale już wtedy, gdy tenże na własne żądanie odwołany został z posady i złożył urząd w ręce swojego następcy. Pan Draganicz mógł zatem mieć powód do urazy, ale ponieważ takowa nie dotyka jego urzędowego charakteru, więc minister spraw zagranicznych niema żadnego powodu do reklamacji, którąby mogła tylko na niekorzyść chrześcian ożywić agitację i tak już wcale niepożądaną.

Złożenie przysięgi przez dr. Reinkensa jako biskupa starokatolickiego miało widoczną cechę demonstracyjną. Minister pruski, dr. Falk, wykonał ten akt w sposób bardzo szacowny dla nowego biskupa, a niemieccy starokatolicy mogą ztąd czerpać otuchę i liczyć na opiekę rządu. Równocześnie zarządzenie ostrych kroków przeciw biskupom katolickim i szorstki ton dzienników inspirowanych w sprawie kandydatów katolickich do sejmiku pruskiego, charakteryzują jaknajdokładniej stanowisko rządu w sprawach polityki kościelnej.

Wybory uzupełniające we Francji zepchnięte przez agitację fuzyonistów i proces marszałka Bazaina'a na stanowisko drugorzędne, zasługują na większą uwagę, jako ważny wypadek polityczny. W przededniu sesji parlamentarnej, która dokonała restauracji monarchii, choćby tylko większością jednego głosu, rezultat wyborów będzie dla ludzi nieuprzedzonych wymowną wskazówką opinii kraju. O rezultacie tym niemożna jeszcze nic pewnego powiedzieć, bo główne źródło t. j. dziennikarstwo francuskie, podaje najsprzeczniejsze wiadomości. I tak np. organa stronnictwa cesarskiego wcale już nie wątpią o zwycięstwie swojego kandydata Niela, a tymczasem republikańskie organa antycypują już tryumf swojego kandydata.

Austria - Węgry. *Slov. Narod* donosi, że wyborcy z okręgu, w którym ubiega się o mandat hr. Hohenwart, wezwali go, ażeby w celu ożywienia agitacji złożył oświadczenie, jakie stanowisko zamierza zająć wobec programu słoweńskiego. Hr. Hohenwart odpowiedział, że przed wyborem nie może się wiazać żadnymi przyrzeczeniami i przyjmuje tylko mandat bezwarunkowy.

Ierien. Właśnie co wystrzelono z wielkiego działa — obłok dymu jeszcze ulatuje w powietrze, a oficerowie pokładli się na okopach i śledzą, jaki skutek wywrze w nieprzyjacielskich sztykach ten silny strzał? Ważność chwili oddech zapiera... groza i powaga rozlana na całym obrazie; koloryt posępny, ale pełen życia. Obraz ten słusznie dosłużył się już we francuskiej krytyce znakomitej sławy.

Bolesniejszy, choć bardziej poetyczny, jest inny obraz p. Protais z krótką nazwą: „1870.“ Wszak ta cyfra więcej mieści dla Francuza, jakby się w największej księdze spisać dało — nazwa więc choć lakoniczna, zrozumiała jest i nawet wymowna.... Zmrok już zapadł na polu bitwy, z dala na równinie łuna pożarowa świadczy o niedawnej walce; przed nami leżą trzy trupy francuskich żołnierzy; jeden z nich skonał trzymając sztandar na piersiach. Do niego to przycołgał się ranny żołnierz, aby z zimnych rąk wiać ów cenny sztandar, uratować go, aby nieprzyjacieli nie był bogatszym o jedną trofeję wojskową. Ranny żołnierz się ogląda — obawia się widocznie, czy jako patrol pruski nie ciągnie, lub czy geneńskie wozy z czerwonym krzyżem nie przeszkodzą mu w uratowaniu orła, pod którym w lepszych czasach służył. Skarby patriotyzmu, skarby szlachetnych uczuć są zakopane w tym nie wielkim obrazie, który mi mimowoli przypomniat rysunki naszego Grotgera, rysunki więcej posiadające ciepła, aniżeli go dziesięciu Düsseldorfczyków w swoich obrazach zgromadzić potrafi. Duch co ożywia te dwa obrazy, duch przyznania się do winy, duch patriotyzmu, niechaj nadal wieje we francuzkiem malarstwie, a Francja zatrze pamięć roku 1870 i lepszych doczeka się czasów.

Slov. Narod mniema, że kandydatura hr. Hohenwarta nie zdoła się utrzymać.

— **Bohemia** donosi, że przeciw biskupowi z Linzu, ks. Rudigerowi, zarządzone zostało śledztwo z powodu jednego kazania. — Telegram prywatny *N. f. Presse* donosi, że konsorcjum, z którym rząd węgierski rokuje w sprawie zaciągnięcia pożyczki, ofiarowało 74 milionów, ale pod warunkiem, że angielscy i niemieccy kapitaliści wezmą także udział w pożyczce. Angielskie domy miały uznać dzisiejszą porę za niestosowną do takiej operacji finansowej i zażądały kilkutygodniowej zwłoki. Konsorcjum udzieliło tymczasowo ministrowi skarbu pięciomilionową zaliczkę.

— Dzienniki wiedeńskie ogłaszają odezwę komitetu wyborczego wiernokonstytucyjnego Dolnej Austrii, wraz z załączoną przezeń listą kandydatów. Odezwa wymienia jako zadanie reprezentacji państwa mającej być wybraną: dalszy rozwój konstytucji; zabezpieczenie władzy państwa przeciw nieprzyjaciółom jednoci państwa i niemieckości; utrwalenie jednoci wszystkich krajów Austrii; dalsze udoskonalenie prawodawstwa w duchu postępu w życiu duchowym i ekonomicznym; użytkowanie pozyskanego nabytku nowych podstaw wolności cywilnej i religijnej; prawne zadosyćuczynienie życzeniom ludu od dawna pożądanym; zaprowadzenie dobroczynnych reform na wszystkich obszarach życia publicznego.

Anglia. Czytamy w korespondencji londyńskiej *Gaz. Kol.* z d. 7. b. m.: „Często zwracaliśmy uwagę na skrzętne czynności w obozie robotników, którzy się bardzo starannie przygotowują do kampanii wyborczej; peryod przygotowani już się skończył; przewodnicy robotników zajmują się obecnie ułożeniem listy kandydatów, którzy wyłącznie prawie będą należeć do stanu robotników. Stronnictwo to nie ogłasza wyniku zapadłych uchwał, czego po tak dobrze zorganizowanym stronnictwie można się było spodziewać. Przywódcy jego są to doświadczeni i zręczni agitatorowie, którzy silną ręką trzymają wodze stronnictwa a posiadając wielkie zaufanie u swoich, prowadzą je jak chcą i gdzie chcą. Prócz tego nauczyli się oni dobrze strategii i taktyki politycznej. Wszystkie oznaki przemawiają za tem, że stronnictwo robotników przygotowuje się do energicznej i wytrwałej walki. Na polu politycznym zastąpiony będzie stan robotników przez „stowarzyszenie cechów“ i „ligę robotników.“ Pierwsze stowarzyszenie jest daleko radykalniejszym niż drugie i rozporządza zastępem karniejszym, posłuszniejszym, i bińniejszym. W ostatnich czasach ułożyło to stowarzyszenie program, który chce przedłożyć do przyjęcia kandydatom chcącym przy wyborach do parlamentu liczyć na poparcie robotników. Rzeczony program zawiera między innymi co następuje 1) uznanie wolnego kontraktu, to znaczy, iż złamanie kontraktu przez robotników może być jedynie przedmiotem skargi cywilnej a nie procesu karnego; 2) zmianę ustawy o znowach w ten sposób, iżby wspólna akcja robotników nie mogła być uważana za znowę; 3) uchwalenie ustawy, któraby zapewniała robotnikom odszkodowanie za niedbalstwo ich pryncypałów; 4) zaprowadzenie ustawy o dziewięciu godzinach pracy w fabrykach; 5) uchwalenie ustawy, postanawiającej, że płaca ma być robotnikom co tygodnia uiszczana i to bez żadnych potrąceń na jakiegokolwiek cel. „Liga robotników“ ogłosiła także swój program, który jest daleko skromniejszy niż program „Stowarzyszenia cechów.“ Uznają ona bowiem, że wśród obecnych stosunków stan robotników nie może domagać się wielu rzeczy naraz, albowiem żądania te trafiłyby na taki opór, iż najkonieczniejsze i najpilniejsze reformy na rzecz robotników nie dałyby się przeprowadzić. Między innymi odstąpiła „liga“ od pierwotnego zamiaru popierania kandydatów wyłącznie ze stanu robotników i postanowiła agitować za kandydatami różnych stanów, którzy znani są ze swej przychylności dla spraw i interesów klasy robotniczej.“

Włochy. Czytamy w *Journal de Rome*: Robotnicy rzymscy, którzy zwiedzali wystawę wiedeńską na koszt miasta Rzymu, przybyli tu z powrotem. Przed odjazdem przyjmował ich poseł włoski przy dworze wiedeńskim hr. Robilant nader serdecznie w hotelu poselstwa, pytał się, jakie wrażenie wystawa na nich sprawiła i miał dla każdego uprzejme słowa. W końcu miał do nich przemowę i wskazując miejsce, na którym przed kilkoma dniami siedział król Wiktoria Emanuel z cesarzem Franciszkiem Józefem rzekł: „Tu ścięzione zostały węzły przyjaźni między cesarzem Austro-Węgier a królem Włoch, którzy przed niewielu laty stali naprzeciw siebie na placu boju jako zacięci nieprzyjaciele. Teraz poznano, co znaczą święte prawa narodu, jeżeli chce być zjednoczonym, wolnym i potężnym i jeżeli lojalny monarcha pełen zaparcia się i poświęcenia popiera życzenia i dążeń swego ludu. Miałem to szczęście

być świadkiem spotkania i przyczynić się do tego, że takowe przyszło do skutku, mogę zatem zapewnić, że będzie ono tyle obfitem w błogie skutki ile było serdecznym. Te odwiedziny są gwarancją pokoju, którego tak potrzebujemy dla rozwoju naszego handlu i przemysłu. Uniesie panowie ze sobą do Włoch przekonania, że póki ten jest cennym owocem podróży króla Wiktora Emanuela“

Rossya. Wedle *Gaz Turkest.* wynosi liczba Persów niewolników w 140 miastach i miejscowościach chanatu Chiwy ogółem 36.806. Z tego jest właściwych niewolników 29.291, reszta zaś usamowolniona. Ci ostatni posiadają 2634 tanapów roli, tak że na każdego wypadła przeciętnie około 1/3 tanapa. Rzeczywiście niewolnicy zaś nie posiadają żadnej własności. Tem tłumaczy się też po części zdziwienie, z którego im niektórzy czynią zarzut, i częste w ostatnich czasach kradzieże. Zresztą pomimo manifestu chana, wydanego na rozkaz uacelnego wodza Rosyjan, nie wszyscy jeszcze właściciele uwolnili swoich niewolników, przeciwnie, niektórzy okuli ich w łańcuchy. W mieście Chanka n. p. ma się znajdować 2500 niewolników w ten sposób dręczonych, w Sargoti 100, w Akmechat 25, w Tegen 45. Nieludscy właściciele pędzą ich w dzień w pole do roboty, na noc zaś, zakutych, zamykają w więzieniu, aby nie mogli uciec do Rosyjan. Są oni do tego stopnia zdziwiali, że zaledwie kształtami ciała przypominają ludzi.

Hiszpania. Podróż ministra kolonii Solera na wyspy Cuba i Portorico potrwa około trzech miesięcy i przyczyni się, jak się tego powszechnie w Hiszpanii spodziewają, do poprawienia ekonomicznych stosunków Cuby. Według *Correspondencia* zamierza rząd hiszpański połączyć dług publiczny Hiszpanii z długiem tej wyspy.

— Dzienniki hiszpańskie donoszą, iż Castelar ma zamiar po stłumieniu powstania kantonalnego wydać do rządów zagranicznych memoriał, w którym wskaże, jakiej polityki gabinet madrycki będzie się trzymał.

— Na czele 1500 karlistów zdobył Tristany miasto Valls, został jednakże później z wielkimi stratami z miasta wyparty. Oczekiwano bitwy pod Estellą między karlistami a generałem Moriones, stojącym na czele 15000 żołnierzy, lecz karliści nie przyjechali jej i opuścili z największym pośpiechem Estellę, którą wojska republikańskie zajęły bezwzględnie po wymarszu karlistów.

Proces Bazaina'a.

Sprawozdanie jen. Riviere traktuje następnie o odwrocie armii do fortecy Metz. Równocześnie z wiadomością o klęsce pod Forbach nadeszło do głównej kwatery cesarza doniesienie o nieszczejliwej bitwie MacMahon pod Reichshoffen (Wörth.) Cesarz postanowił cofnąć się za linię Metz i Verdunu, ażeby zagrozić nieprzyjacielowi drogę do Paryża. Plan ten udaremniony został skutkiem braku decyzji, a jeszcze więcej wskutek listu Olliviera, który wykazywał polityczne niebezpieczeństwa odwrotu.

Dnia 9. sierpnia korpusy 2, 3, 4, i gwardya pod dowództwem Bazaina zajęły pozycję pod Nied a cesarz obawiając się walnej bitwy, powołał rezerwy artylerji i dywizję du Barraila, oddając je pod komendę Bazaina.

Wskutek doniesienia cesarzowej, że połączona armia pruska liczyć może 300.000 ludzi, postanowił cesarz powołać jeszcze Canroberta. Wszystkie siły zbrojne miały się zgromadzić pod Metz.

Dnia 12. sierpnia objął Bazaine naczelne dowództwo armii i przyjął plan odwrotu do Châlons. Zaczęto tedy przygotowywać się do przeprawy przez Mozelę, rzucano mosty, lecz woda nagle przybyła podmyliła filary. Wskutek tego odłożono przeprawę do 14. Tych mostów jednak wcale nie było potrzeba, ponieważ istniejące trzy wystarczały aż nadto, przeto zwłoka dwudniowa była nieusprawiedliwioną. Zwłoka ta dozwoliła nieprzyjacielowi zebrać siły i zaatakować nas właśnie w chwili gdy większa część wojsk naszych już była po tamtej stronie Mozeli. Nieczynność marszałka nie dała się wytłumaczyć, jeżeli się zważy, że cesarz nalegał na niego, aby marsz przyspieszył. „Coraz więcej się przekonuję, pisał cesarz 12. sierpnia, że pozycja naszej armii jest bardzo krytyczną. W razie bowiem, gdyby część armii zmuszona była cofać się w nieporządku, forty nie zapobiegłyby wcale największemu zamieszaniu.“ Dnia 13. t. m. pisał cesarz: „Niema ani chwili do stracenia, trzeba rozpoczynać odwrot.“ Marszałek odpowiedział: „Jen. Coffinieres, który jest u mnie, powiada, że mosty w żaden sposób nie mogą być prędzej skończone, jak jutro rano.“ — Marszałek zachwiał się następnie w swem postanowieniu przejścia na lewy brzeg Mozeli. Tegoż dnia wieczór pisał do cesarza: „ponieważ nieprzyjacieli zbliża się ku nam i poruszenia nasze tak obserwuje, że przeprawa na lewy brzeg mogłaby spowodować bitwę dla nas niekorzystną, przeto lepiej będzie, gdy zostaniemy na na-

szych pozycjach albo też sami przejdziemy w zaczepne. Cesarz wysłał depeszę do cesarza, w której powiada, że nieprzyjacieli *coûte que coûte* chce przeszkodzić przeprawie przez Mozelę. Marszałek odstępuje od planu, zakomunikowanego cesarzowi, lecz w chwili, w której większa część armii przebyła już rzekę, atakuje nieprzyjacieli naszą aryergardę. Został odparty z największą brawurą.

Walka ta (pod Borny) inaugurowała w sposób świetny komendę Bazaina. Podniosła ona ducha armii lecz zwlokła marsz, a nieprzyjacieli skorzystawszy z tego przeciął nam komunikację z wnętrzem kraju. Przykro to wyznać, że w chwili, w której los Francuzi miał się rozstrzygnąć, zapomniano o elementarnych zasadach przeczności. Pomimo iż trzy drogi do Verdunu były wolne, kazano armii cisnąć się jedną tylko. Odpowiedzialność za to spada na marszałka.

Gdy armia nasza dotarła z trudem na wyżynę nie przedsięwzięto nic, aby wstrzymać marsz nieprzyjaciela. Zwrócono się do zburzenia mostów, i wysadzono wreszcie właśnie te, które nam mogły być się przydać. Marszałek zrzucił z siebie odpowiedzialność za to, gdyż rzeczą ta należała wyłącznie do generała inżynierji.

O bitwie pod Resonville powiada sprawozdanie, że zła komenda przy przeprawie przez Mozelę wywołała najszkodliwsze następstwa. Korpusy 2 i 6 jako też gwardya mogły zaledwie 15. połączyć się na wyżynie, zaś reszta korpusu 3 i cały korpus 4 mogły to uskutecznić dopiero 16. sierpnia. Nieprzyjacieli umiał korzystać z czasu i wkrótce już dał się dokładnie czuć lewemu skrzydłu.

Dnia 16. sierpnia opuścił cesarz armię mając zamiar uprzedzić ją w Châlons i przygotować tamże wszystko na jej przyjęcie. Odjazd cesarza uczynił marszałka zupełnie niezawisłym. Miano maszerować ku Verdun, ku czemu poczyniono już wszystkie przygotowania. Marszałek sądził, że w kilku dniach stanie w Verdun. Tymczasem zaskoczyła nas bitwa, która udaremniała ten zamiar.

O bitwie pod Gravelotte przesłał Bazaine cesarzowi następującą depeszę:

Gravelotte 16. sierpnia, 11. godz. w nocy. Sire! Dziś zrana o godz. 9. zaatakował nieprzyjacieli front naszego obozu pod Resonville. Bitwa trwała od rana aż do 8. wieczór; walczone zacięcie, utrzymaliśmy nasze pozycje, poniosłszy dotkliwie straty. Trudność leży obecnie głównie w oślabieniu naszego parku rezerwowego, a z amunicją jaka nam pozostała, niepodobna by nam było przeżyć bitwę podobną dzisiejszej. Żywność jest również wyczerpana, muszę więc cofnąć się z Vigneulles do Lessy, aby się zaprowiantować. Rannych przewieziono dziś wieczorem do Metz. Prawdopodobnie będę zmuszonym udać się drogą na północ ku Verdun.“ Akt oskarżenia zaprzecza, jakoby brakowało amunicji i żywności.

Marszałek utrzymuje, że głównym powodem jego odwrotu 16. sierpnia było rozstrzelanie armii, i że celem tego odwrotu było uzyskanie dogodniejszej linii bojowej. Zawiadomiwszy cesarza o zamiarze obsadzenia linii Vigneulles-Lessy, zwrócił marszałek wykonanie tego ruchu, i postanowił w dniu 17. t. m. zająć pozycję między Vigneulles i St Privat. Już wtedy miał zamiar cofnąć się do Metz, co widać ze słów jego wyrzeczonych do oficerów sztabowych: „Jeżeli który z panów wie coś lepszego jestem gotów usłuchać go. Zresztą chodzi o to, aby ocalić armię i dla tego trzeba cofnąć się pod Metz.“

Gdyby marszałek, mówi akt oskarżenia, miał rzeczywiście zamiar rozpocząć marsz w głąb kraju, byłby przedewszystkiem starał się o wzmocnienie prawego skrzydła, i byłby tam wysłał swe najlepsze wojska, swoje rezerwy i kawalerję. Tymczasem na najważniejszym punkcie pozycji, na wyżynie St. Privat, widzieliśmy tylko korpus Canroberta, który 16. sierpnia mocno ucierpiał. Rezerwy ustawił marszałek po lewej stronie na niedostępnych wzgórzach, kawalerję skazał na bezczynność w dolinie Monvaux. Sam zaś rozłożył swą główną kwaterę w Plappeville, co wszystko wskazuje, że nie miał wcale zamiarów oddalać się od Metz.

17. sierpnia zrana, w dniu bitwy pod St. Privat zajęła armia w dobrym porządku swoje pozycje. Oczekiwano z otuchą nieprzyjaciela. Atak rozpoczął się o 11tej zrana i trwał przez cały dzień, a skierowany był głównie przeciw prawemu skrzydłu. Trzy korpusy armii w; siłę 90.000 ludzi z 280 działami posuwały się razem, aby atakować korpus 6ty liczący tylko 26.000 ludzi z 79 działami i nie posiadający ani jednej mitraliery, któraby tu właśnie była nadzwyczajnie skuteczną. Opór ze strony Canroberta był bohaterkim; wódz ten byłby odniósł zwycięstwo nad nieprzyjacielem, gdyby go były w czas poparły gwardya i rezerwa artylerji. Ale Bazaine w owym dniu nie wydał się wcale z głównej kwatery. Około 1/2 do 3ciej, wszedł na koń. Zamiast wziąć z sobą sztab, którego liczny personal byłby mu umożliwił otrzymywanie wiadomości z różnych stron pola walki — wabrał marszałek tylko kilku

oficerów. Udał się najprzód do St. Quentin, ząd mógł obserwować pozycje zajęte przez korpus 2gi i 3ci. Bitwa wrzała zacięta. Wydawszy jakieś rozkazy, powrócił Bazaine do St. Quentin. W drodze spotkał kapitana Beaumont, któremu polecił zawiadomić Canroberta, że rozpoczyna odwrót. Akt oskarżenia czyni marszałka odpowiedzialnym za klęskę 18. sierpnia, z powodu, że nie wysłał posiłków Canrobertowi.

Z zarządzeń, które Bazaine wydał po tej bitwie wnioskuję sprawozdanie, że marszałek w ogóle nie zamierzał opuszczać Metz i że bitwa 18. sierpnia była niepotrzebna. Marszałek chciał siebie i swoją armię zachować na wypadek przewidywanej katastrofy politycznej.

Po bitwie z 17. sierpnia raportował cesarzowi, że rozpocznie odwrót, Mac-Mahonowi że maszeruje na północ i że zawiadomi go o tym marszu; w dziennikach wychodzących w Metz zaś kazał ogłosić, że armia jego ze względów politycznych i wojskowych musi pozostać w tej twierdzy.

Tymczasem w obozie pod Chalons Mac-Mahon zdecydował się pójść za radą rejcji i połączyć się z Bazainem. Wiedział jedynie tylko tyle, że Bazaine rozpocznie odwrót, nie miał zaś wskazówki, gdzieby się z nim mógł spotkać.

W tej niepewności postanowił maszerować ku Rheims, gdzie otrzymał depeszę Bazaina, donoszącą cesarzowi, że rozpoczyna ruch ku północy. Depesza zaś, którą Bazaine wystosował do Mac-Mahona, dostała się w ręce pułkownika Stoffel, lecz nie doszła swego adresu.

Jest to depesza wielkiej wagi. Brzmi ona: „Musiałem zająć pozycję pod Metz, aby żołnierzom dać wypoczynek i postarać się o środki żywności i amunicji. Nieprzypatując się, ścigać około mojej pozycji coraz większe siły. Aby się połączyć z panem rozpoczę najprawdopodobniej marsz w kierunku fortec północnych iawiadomię pana o tym marszu, w każdym razie tylko wtedy, jeżeli będę mógł przedsięwziąć go nie narażając armii na niebezpieczeństwo.“ Gdyby Mac-Mahon był otrzymał tę depeszę, byłby mógł zmienić jeszcze kierunek i maszerować ku Paryżowi, lecz pułkownik Stoffel, szef biura informacyjnego, ukrył ją.

Stoffel przy przesłuchaniu nie chciał się przyznać do tego, mówił, że całej tej sprawy nie przypomina sobie, zresztą okazywał wielkie pomieszenie.

W każdym razie nie ulega najmniejszej wątpliwości, że depeszę otrzymał. Stoffel prawdopodobnie nie działał tu z własnego popędu, niewiadomo jednak, kto go namówił do tego kroku. Okoliczności tej użycie marszałek Bazaine zapewne, aby rzucić z siebie część odpowiedzialności za Sedan.

KRONIKA.

J. G. Marszałek krajowy Leon ks. Sapieha powrócił przedwczoraj do Lwowa.

Stan cholery. Od dnia 7. do 8. października zachorowało we Lwowie na cholera 3, wyzdrowiało 6, umarło 4, w leceniu pozostało 27. — Od dnia 8. do 9. października zachorowało osób 5, wyzdrowiało 8, umarło 2, w leceniu pozostało 22.

Podjęta własność. Żołnierz policyjny przytrzymał wczoraj po południu na placu Krakowskim wyrobnika Ignacego Pasterkiego za podejrzenie posiadanie dwóch płaszczy wojskowych, które chciał sprzedać.

Przebiehanie chłopca. Mendel Klap, handlarz krów, mieszkający pod 17 na placu Gołuchowskich, jadąc wczoraj o godz. 4. po południu ulicą Kaźmierzką szybko i nie ostrożnie powalił pod wóz 13-letniego syna bednarza Jana Ziolkiewicza mieszkającego przy tej samej ulicy. Szczęśliwym wypadkiem nie uległ chłopiec żadnemu znacznemu skaleczeniu.

Zbiegły uczeń. Otto Moskal, 15 letni uczeń uczęszczający do szkół w Buczaczu, zbiegł ztamtąd 6. b. m. w towarzystwie drugiego ucznia i miał się udać do Lwowa. Towarzystwo jego odszukano przedwczoraj we Lwowie i odesłano do rodziców w Buczaczu.

Kradzież surduta. Wczoraj między godz. 5 i 6 po południu skradziono z przedpokoju kancelarii notariusza p. Zagajewskiego przy ulicy Sykstuskiej surduta wierzchni brązowy z kołnierzem aksamitnym. Podejrzenie kradzieży pada na mężczyznę dość słusznego wzrostu, porządnie ubranego blondyna z brodą.

Wiadomości dycecejalne. Ksiądz Antoni Andrzejowski dotychczasowy pleban obżędku łań. w Tadaniu, powiatu Kamionka Strumiłowa, archidiecezji metropolitalnej lwowskiej, otrzymał dnia 13. września 1873 kanoniczną instytucję na probostwo łań. w Bóbrce, o którego opróżnieniu donieśliśmy w swoim czasie. Do parafii opróżnionej w ten sposób probostwa w Tadaniu, należy w 3 miejscowościach i promieniu 1 mili 354 dusz. Obowiązki pasterskie pełni każdorazowy pleban sam bez pomocy wikarego. Prawo patronatu wykonuje Wna Emilia Bartmańska. Główne uposażenie stanowią: 15 morgów 1087⁰ 0 ról w dobrej żyznej glebie i 13 morgów 984⁰ 0 łąk wydających siano

stodkie; dalej kapitał 5500 zł. w 50/0 obligacjach indemnizacyjnych i państwowych a przytem kilka pomniejszych źródeł. Czysty dochód roczny z własnego majątku plebańskiego obliczony na 303 zł. w. a., i stanowi zarazem kongregację plebana, albowiem probostwo to jest dawnej fundacji, i tylko o tyle może otrzymać uzupełnienie z funduszu religijnego, o ileby własny dochód spadł poniżej 294 zł. Fundusz ten płaci atoli wszystkie podatki plebańskie z dodatkami. Administratorem parafii w Tadaniu został ks. Wiktor Boryslawski, dotychczas wikary w Przemyślanach.

Statystyka policyjna. W miesiącu wrześniu 1873 organa krakowskiej Dyrekcji Policyi aresztowały 482 osób. Z tych oddano sądom cywilno karnym 171 a mianowicie: za kradzież 106, za sprzeniewierzenie 3, za oszustwo 4, za obrazę straży 9; za pobicie skaleczenie i inne uszkodzenie ciała 6; za złośliwe uszkodzenie cudzej własności 6. za przybranie fałszywego nazwiska 2, za posiadanie cudzej legitymacji 1, za gwałt publiczny 33, za zamiar zgwałcenia niewiasty 1. Oddano magistratowi m. Krakowa za żebranie, brak zatrudnienia, brak miejsca pobytu, niemoralne życie, zbiegnięcie z terminu, z domu przytulku i t. d. 126. W szpitalu umieszczono osób 10. Ukarano zaś policyjnie za włóczęgostwo, pijaństwo, ekscesa i t. d. 175. Nadto pociągnięto do odpowiedzialności 57 osób, a mianowicie: za powrót z wydalenia 8, za przewinięcia w służbie 26, za przekroczenie przepisów dorózkarskich 6, za pozostawienie koni bez dozoru 4, za spieszną jazdę 3, za przekroczenie przepisów meldunkowych 1, za otwarcie szynków w godzinach niedozwolonych 6, za tamowanie przejścia na chodniku 3.

Wystawę powszechną zwidziło 8. października 42.177 osób.

Zdanie o berlińskiej kolumnie tryumfalnej. Korespondent angielski, którego „Times“ umyślnie wysłał do Berlina na czas pobytu tamże króla Wiktora Emanuela, oglądał i kolumnę tryumfalną, o której takie — niebardzo zresztą pochlebne, lecz jak berlińska „Hillsztg.“ oświadcza słuszne — przesłał dziennikowi swemu uwagi: „Jedno z pewnością król włoski zachowa na zawsze w swojej pamięci, a mianowicie: kolumnę tryumfalną, której odsłonięcie niedawno odbyło się w zwierzchni cu berlińskim. Słyszałem był przed tem cuda o tym zwierzchni i o tej kolumnie, oczekiwania moje wszelako rzeczywistość prześcignęła o wiele. Ażeby mieć wyobrażenie o tych cudach zestaw sobie trzeba wszystkie szkaradne pomniki jakie kiedykolwiek specyfił place publiczne Londynu, zestawić wszystko, co na oko zda je się błyskotką a przytem pozbawione jest zupełnie harmonii i wdzięku — wtedy utworzyć by sobie można rzeczywisty obraz tej „kiszki“ kolumny, co przekazać ma potonności wielkie czyny współczesnych Niemców. Prawda, że odmówić nie można uznania artysty co do statuty, która pomimo swych rozmiarów nie źle się wydaje; oraz i tego, że pojedyncze płaskorzeźby u podnóża kolumny wykonane dobrze, cały pomysł jednak tej kolumny zdradza wielki brak smaku estetycznego, brak proporcji. Z pośród kolumnady wy skakujący słup tryumfalny nieprzyjemnie sprawia wrażenie, wyloty dział uczeplonych do kolumny niby sygara olbrzymie do sygaretki wyglądają okropnie, słowem monstrualne zastosowanie szczegółów do całości i odwrotnie zdradza kompletny brak smaku i zmysłu artystycznego, wzbudzając mimowolnie w każdym widzu ubolewanie i zdumienie. Wydaje się to tem obliwszem, że Niemcy obecnie bezwątpienia bardzo wysoko stoją pod względem sztuki, a w samym Berlinie żyje wielu znakomitych architektów i rzeźbiarzy. Jako powód osobliwego tego zjawiska przytoczono mi okoliczność, że w wypadku tym nie dopuszczono swobodnej konkurencji, nie rozpisywano konkursu na projekta tej kolumny, ale poruczono z góry robotę pewnemu artyście głośnemu i zasłużonemu.“

Wybębniiona przestroga. Jako „znamię czasu“ przytacza *Pester Lloyd* następujące zdarzenie: Burmistrz miasteczka Czegłed kazał za pomocą tarabana ogłosić ludności miejscowej, że w razie gdyby jaki akwizytor asekuracyjny lub agent śmiał nogą postać na świętym gruncie Czegledu, bezzwłocznie będzie związany i odprowadzony do ratusza, ażeby był nieszkodliwym. Niedawno w rzeczy samej zjechał był jakiś agent asekuracyjny w celach swego Towarzystwa, ale dowiedziawszy się o zarządzeniu pana burmistrza, co żywo umknął.

Wyborna anegdota myśliwska opowiada „Ustökös“ o hrabi Emanuolu Andrassym. Za powrotem swym z Azyi hrabia zapraszany przez przyjaciół do wzięcia udziału w polowaniu, odpowiedział: „Ba! szanowni przyjaciele, już się tak przyzwyczaiłem polować na tygrysy, że nie znajduję interesu w polowaniu pozbawionem niebezpieczeństwa.“ — „Jeżeli tak“ — odparł jeden z myśliwych — „tedy śmiało możesz nam towarzyszyć, właśnie wczoraj bowiem postrzeliliśmy swego szwagra.“

Dla amatorów bilanu nie obojętną może będzie wiadomość, że na placu wystawy powszechnej w Wiedniu produkuje się niejaki p. Ludwik Klemens, słynny „professor bilanu“ (sic), i że ta znakomitość miała temi

dniami zrobić 1000 karambolów, jeden po drugim.

Bonum vinum! Przed kilku dniami sprzedano w piwnicy Xiecia Metternicha beczkę wina ze zbioru r. 1861. Cena, którą zapłacono, jest ogromną. Flaszka jedna tego wina kosztowała 20 złr. za całe wiadro obejmujące 1400 flaszek, wypłacono 28.000 złr. Nabywcą jest konsul Baner z Moskwy.

Przygody Francuza, który dożył starości. Żywoć każdego Francuza 19. stulecia, któremu losy pozwoliły dożyć późnych lat, zajmujący jest już choćby dla rozmaitości zdarzeń, jakie wraz z wiekiem jego wysnuwały się w losach i rządach ojezyny jego. Takim też przedstawia się nam żywot Pawła Kocka, niezapomnianego powieściopisarza z własnego pamiętnika jego, którego tom I. pojawił się nie dawno u Dentu'ego w Paryżu. Pomimo że Kock bardzo mało, nie prawie nie zajmował się polityką, pamiętnik jego urości nieledwie do znaczenia dzieła historycznego jedynie wyliczeniem rządów jakim ulegał przez ciąg swego życia we Francji. Urodzony pod panowaniem konwentu narodowego (1792—1795) patrzył Kock na stawające u steru rządy: dyktoryatu wykonawczego (1795—1799), komisji konsularnej (1799), konsultatu ograniczonego (1799—1802), konsultatu dożywotniego (1802—1804), cesarstwa Napoleona I. (1804—1814), rządu prowizorycznego (1814), Ludwika XVIII. za pierwszej restauracji (1814—1815), stoładowego panowania Napoleona I. po powrocie z Elby (1815), rządu prowizorycznego (1815), Ludwika XVIII. za wtórej restauracji (1815—1824), Karola X. (1824—1830), rządu prowizorycznego z generalnym porucznikiem na czele (od 30 lipca 1830 do 7. sierpnia tegoż roku), Ludwika Filipa (1830—1848), prowizorycznego rządu drugiej rzeczypolitej (1848), komisji wykonawczej (1848), prowizorycznej prezydentury generała Cavaignac'a (1848), prezydentury Ludwika Napoleona Bonaparte'go (1848—1851) chwilowej dyktatury tegoż (1851), prezydentury Ludwika Napoleona (1851—1852) i w końcu drugiego cesarstwa za Napoleona III. (1852—1870) — ogółem nie mniej ani więcej jak dwadzieścia jeden rządów. Gdyby był przeżył Sedan, ileż mógł ich dożyć jeszcze!

Nowe pismo tajemne. Z Kopenhagi donoszą, że nauczyciel tamtejszy Grzegorz Orłów wynalazł system szyfrowy do tajemnych depesz, który ministeryum spraw zewnątrznych i wojny aprobowало i honorowało nagrodą 600 talarów. Oddano je do użytku legacjom. Dotychczas używano pospolicie amerykańskiego systemu Willarda, który uważano za wybory do tego stopnia, że tylko posiadający klucz mógłby odczytać depeszę; podług tej metody napisaną; pokazało się jednak, że Orłów umiał je odczytać bez klucza czem złożył praktyczny dowód niedoskonałości Willardowskiego systemu. Niepospolite zdolności kombinatorskie p. Orłów wykazuje obecnie dyrektor banku radca stanu. Tietgen, usiłujący wynaleźć uproszczony system znaków telegraficznych.

Statystyka policyjna. C. k. dyrekcja policyi we Lwowie uwięziła w miesiącu wrześniu b. r. ogółem 752 osób. Z tych oddano c. k. sądowi krajowemu 45, c. k. sądowi powiatowemu dla spraw karnych 66 osób. Policya ukarała w własnym zakresie działania i przekazany jej sądowym zakresie 411. osób Odszupasowano ze Lwowa 116. Magistratowi oddano celem zbadania przynależności 4, do zatrudnienia przy robotach publicznych lub innego zarządzenia 92 osób. W szpitalu umieszczono 18 chorych.

Notatki literacko - artystyczne.

(K-i) Teatr. Wznowiony wczoraj na scenie naszej dramat Fryderyka Halma „Iskra“ (*Wildfeuer*) zapelniał prawie salę. I niedziw; utwór ten sceniczny bowiem pióra jednego z najcenniejszych, jeśli nie wprost najcenniejszego z poetów ostatniego okresu literatury niemieckiej, jakkolwiek mało posiada warunków prawdziwego dramatu, zajmuje i olśniewa stroną swą poetycką oraz prawdą psychiczną, którą autor umiał sownie wynagrodzić widzowi dziwaczne może trochę założenie sztuki *Iskra* zresztą czarować może ze sceny tylko w do brej, w znakomitej grze aktorów, a pod tym względem nie mamy zgola żalu do przedstawienia wczorajszego. Pani Nowakowska zwłaszcza z nieporównanym wdziękiem odegrała rolę główną (Eugeniusza). Podziwialiśmy bogactwo niemej gry artystki w akcie III., będącym właściwie jednym tylko momentem akcyi, zawdzięczającym swe istnienie tylko „calusowi“; bez tego artyzmu, w cieniowaniu uczuć wiodących do „calusa“, akt ten nie miałby warunków istnienia na scenie. Pan Ładnowski (Marcelli) grał swą dobrze uzupełniał sytuację „Iskry“ i przy czynił się niemało do wrażenia, jakie sprawił akt III. W ogóle przedstawienie było staranne, kostiumy nowe, bardzo malownicze. Pan sufler tylko był za natrętny dla ucha.

GOSPODARSTWO I HANDEL.

(pp) Z Gliwic, na górnym Szlązku, dnia 9. Października (Kor. Gaz. Lwow.) Wśród bardzo ożywionego ruchu i rozmaitych uroczystości odbył się w Katowicach zjazd szląskich przemysłowców, na którym zgro-

madziło się 150 uczestników. Prawie wszystkie przedmioty porządku dziennego zostały przyjęte.

Wczoraj wydarzył się na dworcu Namy-słowskim kolei nadodrzańkiej (*Rechte Oder-ufer-Eisenbahn*) okropny wypadek. Przybyły pociąg mieszany Nr. 11, a podczas gdy stał na głównym szlaku, odprężono przednią maszynę. Dyrektor magazynowy Rapp, który zapewne nie wiedział o drugiej maszynie, został przy tej sposobności tak silnie uszkodzonym, że wkrótce ducha wyzionął.

We wszystkich większych miastach Górnego Szlązka rozstawieni są we wszystkich miejscach żołnierze z bagnetami, którzy przestrzegają ścisłego wykonania przepisów policyjnych, wydanych przeciw zarazie bydlęcej.

Wszystkie górnoszląskie młyny a mianowicie w Mysłowicach, Katowicach, Gliwiczach, Mikołaju, Bytomiu, Rudnicach, Sohrcu, Zabrze i Łoni sprowadzają wielkie zasoby zboża z kijowskiej gubernii, wymijając galicyjskie koleje, z powodu wysokiej taryfy. Ze jest to dla kolei galicyjskich konkurencja nie mała, ztąd poznać można, iż każdy zpo-wyższych młynów sprowadza tygodniowo około 20 ładownych wagonów.

(W) Oświęcim, dnia 9. paźdz. (K6r. Gaz. Lwow.) Ponieważ nie pojawiły się żadne dalsze oznaki zarazy, zatem z dniem 16. października Oświęcimska stacja znowu przystępną będzie transportom bydła i nadal pozostanie stacją popasową i ładowniczą.

Zakład kredytowy włosciański. Stan w obiegu będących asygnał kasowych tego zakładu wynosił na dniu 30. września b. r. 651.950 złr.

OSTATNIA POCZTA.

Izba handlowo-przemysłowa w Bernie poleciła sekcji wypracować projekt uczczenia rocznicy objęcia rządów przez Najjaśniejszego Pana. Takie same polecenie dała rada miejska w Ołomuńcu komitetowi złożonemu z dziewięciu członków.

Cesarz Wilhelm przybędzie dn. 17. b. m. z W. księciem i W. księżną Badenu z Baden—Baden do Wiednia.

Nord. All. Ztg. oświadcza że ks. Bismark niema powodu do utyskiwań na ogłoszenie rewelacyji. Lamarmory. Lamarmora wykazał w swojej książce uczciwe, pokojowe i niemieckie uczucia cesarza Wilhelma w najkorzystniejszym świetle i wyświadczył przysługę największą stosunkom przyjaźni pomiędzy Austrią a Niemcami, która opiera się na uczuciach obu monarchów a nie na zamiarach ministrów. Nienawidź do k. Bismarka zamanifestowana w książce jest dla kanclerza niemieckiego obojętną. Pewien dziennik donosi, że ks. Aumale objawił u rządu niemieckiego życzenia, żeby mu wolno było zwiędzić Metz i pobojowisko. Z tej próżby wnosi *N. A. Ztg.*, że książce chce zwiędzić to miejsce nie z pustej ciekawości lecz z zamiarem demonstracyjnym. Ponieważ książce Aumale zdaniem *N. Allg. Zt.* nie posiada wielkiego taktu obecnością swoją mogłby tylko wprowadzić mieszkańców Metz w kolizję z ustawami.

Książę pruski Karol bawi z małżonką swoją we Włoszech i odwiedził 8. b. m. księżnę Genuy.

W procesie marszałka Bazainea senacyjne wywołał ustęp aktu oskarżenia o niespalonych sztandarach i o kapitulacji. Akt konstatuje w tem działaniu brak honoru. Właściwa rozprawa sądowa rozpocznie się w poniedziałek.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Paryż, 10. paźdz. Deputacya komisyj prawicy udała się do Brukseli celem zjechania się z Chambordem.

Florenca, 10. paźdz. Według *Giornale di Firenze* toczą się w Watykanie obrady nad środkami, mającemi się użyć przeciw Szwajcaryi.

Darmstadt, 10. październ. Izba pierwsza odrzuciła przy obradach nad ustawą szkolną szkołę gminną wyznaniową.

Genewa, 10. paźdz. Genewska Rada stanu wniosła do Rady Związkowej skargę na agitacyę Mermilloda u granic kantonu i zażądała, aby poseł Szwajcarski Kern, uwiadomił o tych agitacyach księcia Broglie.

Berlin, 10. października. *Staats-anzeiger* zamieszcza nominacyę Bülowa na sekretarza stanu w ministerstwie spraw zewnętrznych z rangą ministra stanu. Według *Nordd. Allg. Ztg.* zarządzono już prawne środki, aby arcybiskupa Ledóchowskiego w archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej „uczynić nieszkodliwym.“

Tryest, 10. paźdz. Pierwsze ciało wyborcze wybrało posłem Portenze.

Odpowiedz. redaktor: Władysław Łosiński.

podatkowego i c. k. Urząd podatkowy w Brzeżanach, imieniem wysokiego skarbu; jakoteż z życia i miejsca pobytu niewiadomych Jüdla Schwamm, Gitle Schwamm, i Abrahama Schwamm, z życia, imienia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców tychże, a nareszcie wszystkich którzyby po dniu 27. listopada 1872. do tabuli weszli lub którymyby niniejszą uchwałą przed terminem nie została doręczona przez kuratora Dra Leona Madejskiego, któremu nadaje się na zastępcę Dra Henryka Finkelsteina.

Z c. k. Sądu powiatowego
Brzeżany dnia 19 września 1873

(2926 1—3) **Obwieszczenie.**

Nr. 2696. C. k. Sąd powiatowy w Uścieczku wskutek upoważnienia c. k. Sądu obwodowego w Tarnopolu z dnia 25. Sierpnia 1873 do L. 10.727 uznaje niniejszym Jędrzeja Chodorowicza, włościanina z Milowic w powiecie Zaleszczyckim w myśl §. 273 u. c. za marnotrawcę, któremu się kuratora w osobie Pawła Żułana postanawia.

C. k. Sąd powiatowy.
Uścieczko dnia 30. Sierpnia 1873.

(2927 1—3) **Obwieszczenie.**

Nr. 3634. C. k. Sąd powiatowy w Boryni, podaje do wiadomości powszechnej, że Dmytro Fedków, włościanin z Libuchory wskutek uchwały c. k. Trybunału obwodowego w Samborze z dnia 22. Lipca r. b. do L. 10.274 za bezwłasnowolnego i marnotrawcę uznany, temuż Iwan Fedków z Libuchory na kuratora ustanowiony został.

C. k. Sąd powiatowy.
Borynia dnia 6. Września 1873.

(2928 1—3) **Edykt.**

Nr. 11.939. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu ogłasza niniejszem, że w celu zaspokojenia pretensji wekslowej Sary Goldy dw. im. Welger w kwocie 200 złr. w. a. z pn. przedsięwziętą będzie w tym Sądzie przymusowa sprzedaż realności pod l. 1243, tudzież łąki na 3 kosarzy i 9½ dnia pola w Tarnopolu położonych dłużników Szymona i Teodozyi Dawidowiczów własnych, a to w trzech terminach, dnia 20. Listopada 1873, 10. Grudnia 1873 i 22. Stycznia 1874.

W pierwszych dwóch terminach będzie usłowaną ta sprzedaż tylko wyżej lub za cenę szacunkową na 3194 złr. w. a. ustaloną, która oraz ustanowioną jest jako kwota wywołania, na trzecim zaś terminie uskuteczni się sprzedaż i niżej ceny szacunkowej. Zakład wynosi 319 złr. 40 ct. w. a. Bliższe warunki licytacji, akt ocenienia i wyciąg tabularny można w registraturze tego Sądu przejrzeć.

Dla wierzycieli, którzyby po dniu 25. Sierpnia 1873 do tabuli weszli, tudzież dla wierzycieli, którymyby zawiadomienie o dozwoleonej licytacji wcześniej doręczone nie było, ustanowiono kuratorem p. adw. Dra Kwiatkowskiego a zastępcą p. adw. Dra Łuczakowskiego.

Tarnopol dnia 17. Września 1873.

(2929 1—3) **Ogłoszenie.**

L. 152. Wydział Izby adwokatów w Przemyślu podaje w myśl §. 7 ust. odn. z 6 lipca 1868 L. 96 Dz. pp. do wiadomości, iż P. Dra. Jakóba Baumfelda wpisał w księgę adwokatów Tutejszej Izby jako adwokata praktykę w Przemyślu wykonującego.

Od Wydziału Izby adwokatów
w Przemyślu dnia 3 października 1873

(2931 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 20278. W skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 28. września b. r. l. 31270 pomaża się tygodniowo czterorazowe poczty osobowe między dworcem kolei żelaznej w Krakowie a Nowymtargiem na porę zimową 1873/4 na dzienne jazdy, a znosi się tygodniowo trzyrazowe poczty konne między dworcem kolei żelaznej w Krakowie a Nowymtargiem, jakoteż tygodniowo trzyrazowe jazdy posłańcze między Nowymtargiem a Skomielną.

Istniejący porządek jazd pozostaje niezmieniony.

Co się niniejszem do powszechnej wiadomości podaje.

Lwów, dnia 1. października 1873.

Kundmachung.

3. 20.278. Infolge hohen Handelsministerial-Erlasses vom 28. September l. J. 3. 31270 werden die wöchentlich viermaligen Personenposten Krakau Bahnhof-Neumarkt für die Winterperiode 1873/4 auf tägliche Fahrten vermehrt und die wöchentlich dreimaligen Reitposten Krakau Bahnhof-Neumarkt, so wie die wöchentlich dreimaligen Botenfahrten Neumarkt-Skomielna eingestellt.

In der bestehenden Coursordnung hat keine Aenderung einzutreten.

Was hienit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Von der k. k. galizischen Post-Direction.
Lemberg, am 1. Oktober 1873.

(2933 1—3) **Edykt.**

Nr. 12.409. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu zawiadamia niniejszem Mojżesza Wiesenthala, że pod dniem 16. Września 1873 do l. 12.409 przeciw niemu Leib Wieser wniósł prośbę o wydanie nakazu zapłaty na sumę wekslową 200 złr. w. a. i że z powodu

niewiadomego miejsca pobytu jego dla niego na jego koszt i niebezpieczeństwo ustanowiono kuratora w osobie p. adw. Dra Mantla, któremu też wydany nakaz zapłaty doręczono.

Wzywa się przeto wspomnianego Mojżesza Wiesenthala, by ustanowionego kuratora należycie poinformował lub innego zastępcę mianował, gdyż inaczej wyniknąć mogące złe skutki sam sobie przypisze.

Tarnopol dnia 17. Września 1873.

(2935 1—3) **Edykt.**

Nr. 3920. W sporze sumarycznym Szulima Beidnera przeciw Ludwikowi Skokoniowi o zapłacenie kwoty 40 złr. w. a. z powodu iż miejsce pobytu tego ostatniego nie jest wiadomem, na prośbę Szulima Beidnera z dnia 16. Września 1873 l. 3920 ustanawia c. k. Sąd powiatowy dla kuratora ad actum w osobie Jana Kubali naczelnika gminy Maszkienic, doręcza mu t. s. rezolucję z dnia 27. Stycznia 1873 l. 483 i zaleca mu, aby obowiązki swego urzędu jak najgorliwiej przestrzegał.

C. k. Sąd powiatowy.
Brzesko 16. Września 1873.

(2936 1—3) **Edykt.**

Nr. 4042 kar. C. k. Sąd powiatowy w Nisku zawiadamia nieznanego z miejsca pobytu Ignacego Morskiego, że wskutek prośby Jana Gancarza z Rudnika ustanawia się dla niego kuratorem Michała Koszałkę z Rudnika, i temu doręcza się wyrok z dnia 4. Lipca 1872 l. 705/871 wydany w sprawie Jana Gancarza i Jana Sztaby przeciw niemu pecto. 11 złr. a. w. z pn.

Nisko, dnia 5. Czerwca 1873.

(2937 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 3796. C. k. Sąd powiatowy w Ropczycach wiadomo czyni, że wskutek odezwy c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie z dnia 10. Lipca 1873 L. 14292 w celu zaspokojenia należności Herschka Kosa w ilości 100 złr. zpn. realność Nr. 40. w Ropczycach dłużniczki Maryanny Zarosła własna przez publiczną licytację wdrodzą egzekucji w tutejszym sądzie w dwóch terminach a to dnia 17. Listopada 1873. i dnia 22. Grudnia 1873. każdą razą o 10 godzinie przed południem sprzedaną zostanie. Cenę wywołania stanowi cena szacunkowa w kwocie 300. zł. gdyby zaś realność wyżej lub przynajmniej za cenę wywołania sprzedaną nie została w wyznaczonych terminach, wtedy do ustanowienia leższych warunków termin na dzień 12. Stycznia 1874. 10. godzinie zrana wyznacza, na którym wierzyciele jawić się mają pod rygorem, że niestawiający za przystępujących do większości obecnych uważani będą.

O rozpisaniu licytacji zawiadamia się wierzycieli hipotecznych, tych zaś którzyby po dniu 19. Listopada 1872 prawo hipoteki uzyskali lub którymyby rezolucja egzekucyjna wcale nie lub zapóźno doręczoną została, do rąk kuratora p. Maksymiliana Czechowskiego.

Ropczyce dnia 1. Października 1873.

(2930 1—3)

Obwieszczenie licytacji.

Nro. 12885. Dnia 27, 28, i 29. Października 1873 odbędzie się w c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Stanisławowie ustna publiczna licytacja w celu wydzierżawienia podatku konsumcyjnego od mięsa i wina z dodatkiem 200/0 w okręgach dzierżawnych poniżej oznaczonych, na lata 1874, 1875 i 1876, bezwarunkowo lub z zastrzeżeniem wypowiedzenia dzierżawy.

Liczba porząd.	O k r ę g d z i e r ż a w n y	klasa taryfy	Cena wywołania od				Licytacja odbędzie się od 9tej rano do 2giej po połud. , dnia
			mięsa		wina		
			złr.	ct.	złr.	ct.	
1	Bohorodeczany składające się z 10 miejscowości	III	2042				27. Października 1873.
2	Bołszowce " " 20 "				35	50	dtto.
3	Bukaczowce " " 18 "	III	405				dtto.
4	Dolina " " 44 "	III	2681	75	225		dtto.
5	Jazłowiec " " 32 "	III	594		18		dtto.
6	Kałuż " " 38 "				224		28. dtto.
7	Manasterzyska " " 28 "				156		dtto.
8	Maryampol " " 15 "	III	882	32	29	18	dtto.
9	Rożniatów " " 30 "	III	736				dtto.
10	Stanisławów " " 39 "				864	50	29. dtto.
11	Tyśmienica " " 17 "	III	2306		152		dtto.
12	Wojniłów " " 21 "	III	502				dtto.
13	Chocimirz " " 11 "	III	230	70	4		dtto.

Pisemne z 100/0 wadium zaopatrzone oferty można najdalej do 2giej godziny po południu dnia ustną licytację poprzedzającego do naczelnika c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Stanisławowie wnieść.

Bliższe warunki można w c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Stanisławowie przejrzeć.

C. k. powiatowa Dyrekcja skarbu.
Stanisławów, 1. Października 1873.

(2938 1—3) **Ogłoszenie.**

L. 5149. C. k. Sąd powiatowy w Żywcu podaje niniejszem do wiadomości, iż na żądanie p. Agnieszki Stechlińskiej celem zaspokojenia jej wierzytelności w kwocie 39. złr. zpn. dozwoleoną została egzekucyjna licytacja domu N. k. 241. stary. 384. nowy. w Żywcu położonego własnością Antoniego Studenckiego będącego, w trzech terminach a to: 28. października, 27. Listopada 1873. i 3. Stycznia 1874 każdą razą o godzinie 10. przed południem w lokalu sądowym w Żywcu pod następującymi warunkami odbędzie się.

1. Cenę wywołania stanowić będzie wartość szacunkowa w ilości 262 złr. 80. ct. a. w. poniżej której takowy przy pierwszym i drugim terminie nie zostanie sprzedany, przy trzecim terminie jednak i poniżej takowej sprzedanym będzie.

2. Każdy chęć kupienia mający obowiązany będzie przed rozpoczęciem licytacji złożyć wadium do rąk komisji licytacyjnej w ilości 26 zł. 28. ct. w gotówce albo w obligacjach długu państwa albo w listach zastawnych Galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego. Wadium nabywcy zostanie zatrzymane, innych zaś licytantów zaraz po skończeniu licytacji tymże zwrócone będzie.

3. Nabywca obowiązany będzie cenę kupna z wliczeniem wadium w gotówce złożonego w c. k. Sądzie zaraz w gotówce złożyć.

Resztę warunków licytacyjnych tudzież akt oszacowania można przejrzeć przed terminem licytacyjnym w tutejszo-sądowej registraturze zaś przy terminie licytacji w komisji licytacyjnej.

Żywiec dnia 10. Marca 1873.

(2939 1—3) **Ogłoszenie konkursu.**

Nro. 13225. Celem nadania pięciu stypendyów z zapisu ś. p. Menarda Konieckiego, t. j. trzech po 200 zł. dwóch zaś po 150 zł. w. a. rocznie, ogłasza się niniejszem konkurs.

Stypendya powyższe przeznaczone są wyłącznie tylko dla młodzieży pochodzenia polskiego, uczęszczającej na wykłady w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, przedewszystkiem zaś i bezwzględnie dla krewnych i powinowatych ś. p. fundatora, jeśli takowi są uczniami rzezonego uniwersytetu.

Prawo nadawania stypendyów wykonuje Senat akademicki uniwersytetu Jagiellońskiego, do którego też wniesione być mają podania kandydatów, a to najdalej do końca Października r. b.

Do podań należy dołączyć metrykę chrztu, świadectwo ubóstwa należycie zatwierdzone i dowody dobrego postępu w naukach, mianowicie zaś świadectwo odbytego egzaminu dojrzałości a względnie poświadczenie, iż kandydat w ostatnim półroczu szkolnym składał egzamina prywatne (kollokia) z głównych przedmiotów, na które w temże półroczu uczęszczał.

Ubiegający się o stypendya z tytułu

pokrewieństwa lub powinowactwa z fundatorem, winni również tę własność swoją wiarygodnie udowodnić.

Wyplata stypendyów nastąpi za kwitami poświadczonemi przez dziekana właściwego fakultetu, przed którym kwitujący ma się wykazać, że w dotyczącym półroczu odbył egzamina prywatne przynajmniej z dwóch głównych przedmiotów, na które uczęszczał.

Z Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji i W. Ks. Krakowskiego.

We Lwowie, dnia 25. Września 1873.

(2992 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 4410. C. k. sąd powiatowy w Dolinie podaje do powszechnej wiadomości, że wskutek odezwy c. k. sądu powiatowego w Rożniatowie z dnia 30. czerwca 1873 l. 1942 odbędzie się w zabudowaniu tutejszego c. k. sądu powiatowego na dniu 16. października, 6. i 27. listopada 1873, każdą razą o godzinie 11 przed południem przymusowa sprzedaż realności gruntowej do dłużnika Iwana Petryszynego należącej pod CNr. 93 w Strutynie niżny położonej ciała tabularnego nie stanowiącej na rzecz Mojżesza Laufera w celu zaspokojenia długu 20 zł. w. a. tudzież kosztów egzekucyjnych 1 zł., 19. ct. 4 zł. 60. ct., 94. ct., 4 złr. 80. ct., 5 złr. 36. ct., 1 zł., 29. ct., 5 zł. 60. ct. i 1 zł. 64. ct., razem 45 zł. 42. ct. w. a. z tem, że powyższa realność na pierwszych dwóch terminach tylko wyżej lub za cenę szacunkową w ilości 150 zł. w. a. znaczoną, na trzecim zaś terminie także niżej ceny szacunkowej wartości sprzedaną zostanie. Dalsze warunki licytacyjne i akt oszacowania mogą być w tutejszej registraturze sądowej przejrzane.

O czem się chęć kupienia mających zawiadamia.

C. k. Sąd powiatowy
Dolina 26. lipca 1873.

(2996 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 6235. Z dniem dzisiejszym otwartą została w Zbarażu c. k. stacya telegraficzna z ograniczoną służbą dzienną dla powszechnego użytku.

C. k. Dyrekcya telegrafów.
Lwów, dnia 9. października 1873.

(2878 3—3) **Edykt.**

Nr. 11.888. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu poleca posiadaczowi kwitu zastawniczego Tarnopolskiej filii c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku hipotecznego Nr. 1283 w Tarnopolu dnia 11. Listopada 1872 r. na 500 złr. w obligacji zakładu włościańskiego serya 1870 Nr. 5531 z kuponem płatnym 1. Lipca 1873, na którą dana pożyczka w kwocie 200 złr. aby w przeciągu roku o posiadaniu tego kwitu tutejszemu c. k. Sądowi obwodowemu tem pewniej doniósł, ile że w razie przeciwnym tenże kwit zastawniczy za pozabawowy wszelkiej mocy uznany a wydawca onego do żadnego wyводу odpowiedzialności w tym przedmiocie obowiązany nie będzie.

Z c. k. Sądu obwodowego.
Tarnopol dnia 8. Września 1873.

(2850 3—3) **Edykt.**

Nro. 3339. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie zawiadamia niniejszem, że na rzecz uprz. banku włościańskiego we Lwowie odbędzie się celem zaspokojenia pożyczki w kwocie 25⁰⁰ złr. w. a. z procentami po 120% bieżącymi i dalszych 30% zwłoki od kwoty w swoim czasie niezapłaconej, dalej kosztów sądowych w kwocie 9 złr. 52 kr. i 4 złr. 11 kr. w. a., w Sądzie tutejszym na dniu 14. października, 13. Listopada i 15. Grudnia 1873., każdą razą o godzinie 10. z rana publiczna sprzedaż realności w Stubienku pod Nr. 61. położonej, ciału tabularne nie stanowiącej, do dłużnika Stefana Zygi należącej, na 500 złr. w. a. oszacowanej pod warunkami w uchwale z 28. Lipca 1873. L. 3339 wyszczególnionymi na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu, zastawniejszego opisu tudzież warunków licytacyjnych się zaprasza.

C. k. Sąd powiatowy
Radymno 28. Lipca 1873.

(2911 3—3) **Edykt.**

Nro. 12837. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu zawiadamia niniejszem Sydonia Hohenberger że pod dniem 25. Września 1873. do liczby 12837 przeciw niej Jan

Matkowski wniósł prośbę o wydanie nakazu zapłaty na sumę wekslową 400 złr. w. a. i że z powodu niewiadomego miejsca pobytu jej dla niej na jej koszt i niebezpieczeństwo ustanowiwo kuratora w osobie pana adwokata Dr. Schmidta z zastępstwem pana adwokata Dr. Luczakowskiego którym też wydany nakaz zapłaty doręczono.

Wzywa się zatem wspomnianą Sydonia Hohenberger, by ustanowionego kuratora należycie poinformowała lub innego zastępcę mianowała, gdyż inaczej wyniknąć mogące zle skutki sama sobie przypisze.

Tarnopol dnia 30. Września 1873.

(2920 3—3) **Obwieszczenie.**

Nro. 38027. C. k. Sąd krajowy we Lwowie, wzywa Wielebn. ks. prowincyała Michała Buczyńskiego a względnie jego spadkobierców z życia i miejsca pobytu niewiadomych, ażeby do dnia 31. Sierpnia r. 1874 zgłosili swe pretensye, z powodu zaprenotowanego Dum 12. pag. 537 n. 1 on. w stanie biernym realności pod L. 811¹/₄ we Lwowie położonej, konwentu OO. Dominikanów własnej, na dniu 1. Lutego 1796., z rzeczonym konwentem z jednej, a z Michałem Buczyńskim z drugiej strony kontraktu trzyletniej dzierżawy dwóch pieców z dwoma pie-

karniami i spiżarniami i małym ogrodem do tego Sądu tem pewniej, ileże w razie przeciwnym, prenotacya ta wykreśloną będzie.

Z c. k. Sądu krajowego
Lwów dnia 5. Lipca 1873.

(2921 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 14568. C. k. Sąd krajowy we Lwowie, uwiadamia niniejszem Aniele Werekę, że uchwałą z dnia dzisiejszego dozwolono wykreślenie odmownej uchwały do l. 4295/819 dotyczącej się prenotacyi kontraktu emfiteutycznego, ze stanu biernego realności pod l. 811¹/₄ i doręczono tę uchwałę ustanowionemu równocześnie kuratorowi adw. dr. Przesmyckiemu, ze zastępstwem adw. dr. Moszyńskiego.

Z c. k. Sądu krajowego
Lwów. dnia 5. lipca 1873.

(2904 3—3) **Edykt.**

Nro. 54873. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż w skutek podania wiedeńskiej firmy handlowej Spitzer et Löwy z dnia 18. Września 1873. do l. 54873. wydano przeciw firmie Lewin et Bau uchwałę

z dnia dzisiejszego nakaz zapłaty sumy wekslowej 948 złr. w. a. z pn.

Powyższą uchwałę doręcza się pozwanej firmie, a względnie teje z miejsca pobytu niewiadomym reprezentantom Abrahamowi Löwin i Hirschowi Bau do rąk równocześnie w osobie p. adwokata Dr. Jekelasa z zastępstwem p. adwokata Dr. Męcińskiego ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym edyktem wyż wymienionych kurandów, aby w należytym czasie u ustanowionego kuratora, lub też w Sądzie osobiście, albo przez innego zastępcę się zgłosili i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użyczyli, ile że z zaniedbania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypiszą.

Lwów dnia 19. Września 1873.

Doniesienia prywatne.(2815 4 5) **OGŁOSZENIE.**

Nr. 11092. Rozpisuje się licytacya przez oferty opieczetowane na dostawę dla szpitala powszechnego we Lwowie.

1) Masła czystego dobrze wyrobionego funtów wied. 5,000.

2) Drzewa opałowego na rok 1874 sagów siedmiostopowych raz przewiązanych:

- a) bukowego sagów 450.
- b) brzożowego „ 300.
- c) sosnowego „ 250.

Oferty na masło będą przyjmowane albo na całą ilość masła, albo na część pewną i może być dostawione albo wszystko razem albo w przeciągu pięciu miesięcy zimowych po 10 cent. miesięcznie.

Drzewo ma być dostawiane przez rok cały 1874 na każde zażądanie Zarządu szpitala, a oferty na drzewo będą przyjmowane, albo na wszystkie razem, albo na pojedyncze jego rodzaje.

W ogólności oferty będą przyjmowane wraz z wadium 5 procent od całej dostawy i to opieczetowane, z napisem na jaki przedmiot, i mają być składane w Dyrekcyi szpitala do dnia 24. Października r. b.

Bliższe warunki określone zostaną w kontraktach, jakie zawierane będą z przedsiębiorcami, których oferty będą przyjęte z wymaganiem od nich kaucyi wysokości 10 procent od wartości całorocznej dostawy

Z Dyrekcyi szpitala powszechnego.
Lwów dnia 23. Września 1873.

Nakładem **Gubrynowicza i Schmidta** księgarni
we Lwowie, przy placu św. Ducha

wyjdzie w listopadzie zapowiedziana w pismach przed kilku miesiącami

ESTETYKA

Dr. Karola Lemkiego w przekładzie Bronisława Zawadzkiego.

Wydanie przepyszne w 2 tomach 8° z 58 ilustracyami najcenniejszych dzieł sztuki, drukiem elzewir

w zakładzie Metzgera i Wittiga w Lipsku.

Cena całego dzieła 6 złr. w. a., w ozdobnej lipskiej
oprawie 7 złr. 20 ct.

Nabyć je można również w drodze prenumeraty.

Abonenci, którzy zapłacą bądźto jednorazowo, bądź dwoma ratami do 15.
listopada b. r. 6 złr. w. a., otrzymują egzemplarz oprawny

Pierwszy zeszyt wyjdzie dnia 15. Października b. r.

następne co dni 14, tak, iż do Nowego Roku całość będzie w rękach Publiczności

Wydają to znakomite dzieło, które w kilku zaledwie latach doczekało się już czwartej edycyi w Niemczech i przekładów na wiele języków europejskich, sądzimy, iż oddajemy przyszłej literaturze ojczystej, tak ułogiej w dzieła, któreby w gruntowny a zarazem jasny, przystępny i barwny sposób wykładały istotę i zasady wszelkiego piękna, tak w naturze jak i sztuce. Dzieło Lemkiego ma nieocenioną wartość praktyczną, zawiera bowiem dokładny i treściwy rozbiór wszystkich gałęzi sztuki, jak architektura, rzeźba, muzyka, malarstwo, poezja, objaśniając je przykładami z historii sztuki, które podaje zarazem w starannie i wytwornie wykonanych ilustracyach. Dla obudzenia żywszego interesu u publiczności polskiej zaspätzylismy je w ilustracje kilku najważniejszych arcydzieł sztuki ojczystej, jak rzeźb Wita Stwosza, obrazów Matejki i Simlera.

Lwów w wrześniu 1873.

(2725 5—?)

Ze zbioru 1873,

poleca handel

Karola Bałlabana

zupełnie świeży transport

chińsko-rosyjskiej herbaty

na wagę wiedeńską, o 8 funtów więcej niż zwykłe tu przy herbacie używane funty rosyjskie i wskutek tej ogromnej dyferencji na wadze o jedną czwartą część taniej:

1 funt. Congo cesarskiej . . .	zł. 2 ct. —
1 „ „ „ „ „ „ „ „ „	3 „ —
1 „ „ Melange de Moskau . . .	4 „ —
1 „ „ Imperiale . . .	5 „ —
1 „ „ Proszku herbacianego . . .	1 „ 20

Łyżeczka od kawy niekopiasta powyż wymienionej herbaty, przy dobrze kipiącej wodzie, li do tego używanego samowara, daje 2 szklanki doskonałej herbaty. Samoraz nie powinien być we środku szurowany, ponieważ woda osadza wapno, które przez szurowanie poruszone męci wodę, że dopiero w dziesiątym razie czysta i niemętna wychodzi.

Uwaga. Przy tej sposobności muszę zwrócić uwagę Szanownej Publiczności na składy wiedeńskie i różne inne, w naszym kraju próbujące szczęścia filie herbaciane, anonsujące herbatę, które chlubią się głośnie mi firmami w oddaleniu kilkuset mil zostających. Wszystkie składy wiedeńskie pobierają tylko z tych samych miejsc i po tej samej cenie jakoteż w tym samym gatunku herbatę co i ja, zatem taniej i lepiej usłużyć nie mogą; a zważywszy, że te filie lub składy bez zysku robić niemogą, przypuszczać należy tylko pośledniejszy gatunek. Łaskawe zlecenia natychmiast skutecznie. (2951 1—6)

(2932 1 2)

Kundmachung.

1891

Um das Zusammentreffen der auf den 22. Oktober 1873. ausgeschriebenen Reichsrathswahlen in den Stadtbezirken Mährens mit dem sechsten (Altbrünner) Jahrmärkte, welcher laut Kundmachung vom 19. Juni 1873 Z. 12485 auf die Zeit vom 20. bis 28. Oktober 1873 verlegt wurde, zu vermeiden, hat die k. k. mähr. Statthalterei laut Erlasses vom 30. September 1873 Z. 21710 über Einschieben des Gemeinderathes die neuerliche Verlegung dieses Marktes um eine Woche später bewilligt.

Es wird sonach der sechste (Altbrünner) Markt am 27. Oktober 1873 beginnen und am 4. November 1873 enden.

Diese abermalige Marktverlegung wird zur Berichtigung der Kundmachungen vom 6. Dezember 1872 Z. 22976, dann vom 19. Juni 1873 Z. 12483 allgemein verlautbart.

Gemeinderath Brünn,

am 1. Oktober 1873.

Der Vice-Bürgermeister:

Herlth.

Pierwsza węgiersko-

(2997 1—3)

gal. kolej żelazna.

Zniesienie IV klasy

przy pociągach na galicyjskiej przestrzeni.

Dotychczasowy przewóz podróżujących w czwartej klasie na przestrzeni od Przemyśla do Łupkowa, ustaje za zezwoleniem wysokiego c. k. austrijskiego Ministerstwa handlu z dniem

15. października b. r.

Transporty robotników jednak, którzy się jako tacy wykażą poświadczeniem urzędu gminnego lub policyjnego, będą i nadal uskuteczniane po tej samej cenie jak za IV klasę.

Wiedeń, we wrześniu 1873.

Od Dyrekcyi.

(Przedruk nie będzie płacony.)